

Lehtimäen opiston terapiaosasto

Oma-valvontasuunnitelma

Sisällys

Omavalvontasuunnitelma.....	1
1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	3
1.1 Palveluntuottajan perustiedot.....	3
1.2 Palveluyksikön perustiedot	3
1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	3
1.4 Päiväys.....	4
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako	4
3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat	5
3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen.....	5
3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen	5
3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen	6
3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	10
3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen .	12
4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen	15
4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	15
4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta	16
4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä	16
4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano	17
5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi.....	17

1. Palveluntuottajaa, palveluysikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Täytä:

- Eryityiskansanopiston kannatusyhdistys ry / Lehtimäen opisto
- Y-tunnus 0205897-8
- SOTERI-rekisteröintinumero 1.2.246.10.2058578.10.1
- Osoite: Opistotie 1, 63500 Lehtimäki,
- Puhelinnumero: 0407608991
- Sähköposti: fysioterapia@lehopisto.fi

1.2 Palveluysikön perustiedot

Täytä:

- Lehtimäen opiston terapiaosasto
- Postiosoite: Opistotie 1, 63500 Lehtimäki
- Käyntiosoite: Koulutie 3, 63500 Lehtimäki
- Puhelinnumero: 0407608991
- Sähköposti: fysioterapia@lehopisto.fi
- Lehtimäen opiston rehtori Eija Saarimaa, puh. 0400 351 328, sähköposti eija.saarimaa@lehopisto.fi
- Terapiaosaston lähiesihenkilö Eero Savela, puh. 0407608991, sähköposti eero.savela@lehopisto.fi

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosasto tuottaa fysio-, allas- ja toimintaterapiaa sekä hierontaa. Asiakkaina ovat lähinnä Lehtimäen opiston opiskelijat, mutta myös muut kyseisiä terapioiden tarvitsevat. Terapeutit ohjaavat myös opiston oppitunteja, työskentelevät eri kursseilla ja osallistuvat opiskelijoiden opiskelijahuoltoon.
- ✓ Terapiaosasto tuottaa terapiaa toimitiloissaan Lehtimäen opiston uimahallilla, päärakennuksen terapiatilassa, muissa opiston tiloissa tai kotikäynteinä asiakkaiden luona.
- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosasto tuottaa terapia- ja hierontapalveluja haluaville asiakkaille työntekijöiden resurssien mukaan. Etusijalla ovat Kelan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella Kelan maksusitoumuksella terapiaan tulevat asiakkaat sekä Lehtimäen opiston opiskelijat. Terapiapalvelut tuottaa opiston oma henkilökunta. Lehtimäen opistolla on voimassa oleva sopimus fysio-, allas- ja toimintaterapiapalveluiden toteuttamisesta Kelan kanssa sekä fysio- ja allasterapiapalveluiden toteuttamisesta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Terapiaan tai hierontaan voi tulla myös muun tahon maksusitoumuksella tai

ilman maksusitoumusta. Hierontapalveluita ostetaan tarvittaessa muualta lähinnä opiston kesäkurssilaisille.

- ✓ Terapiapalveluita toteutetaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella.
- ✓ Terapian aloittamisesta sovitaan asiakkaan tai hänen läheisensä kanssa suullisesti ja terapiajakson alussa hänelle laaditaan terapiasuunnitelma.

1.4 Päiväys

- 31.5.2025, Versio 4.1

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

- ✓ Sähköisen omavalvontasuunnitelman laatimisesta, toteutumisen seurannasta, päivittämisestä ja julkaisemisesta vastaa terapiaosaston lähiesihenkilö. Suunnitelman hyväksyy opiston rehtori.
- ✓ Lehtimäen opiston johtajana toimii rehtori. Palveluyksikön (terapiaosaston) johtajana toimii terapiaosaston lähiesihenkilö. Esihenkilö vastaa terapioiden toteutumisesta ohjaamalla asiakkaat terapeuteille sekä siitä, että palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset. Esihenkilö tiedottaa rehtoria terapiaosaston omavalvontaan liittyvistä asioista.
- ✓ Terapiaosaston lähiesihenkilö seuraa palvelualan lakimuutoksia, pitää kirjaa pakollisista henkilökunnan koulutuksista, lukee asiakaspalautteet sekä kerää säännöllisesti tietoa ja palautetta työntekijöiltä omavalvontasuunnitelman toteutumisesta, jotta palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset.
- ✓ Terapiaosaston lähiesihenkilö ilmoittaa omavalvontasuunnitelman muutoksista työntekijöille ja huolehtii, että työntekijöiden on mahdollista toimia sen mukaisesti. Työntekijät lukevat suunnitelman mahdollisimman pian ja kuittaavat lukemisensa allekirjoituksella perehdytyskansiossa sijaitsevaan lomakkeeseen. Työntekijät vastaavat siitä, että heidän toimintansa on suunnitelman mukaista ja ilmoittavat esihenkilölle, mikäli se ei ole mahdollista ja tiedottavat esihenkilöä asiasta.
- ✓ Omavalvontasuunnitelma julkaistaan Lehtimäen opiston Internet-sivuilla. Paperiversio on luettavissa sekä uimahallilla terapiatilojen odotustilassa sekä opiston päärakennuksessa toimintaterapiatilan odotushuoneessa.
- ✓ Omavalvontasuunnitelmasta raportoidaan 4 kuukauden välein (huhtikuu, elokuu, joulukuu). Raportoinnin yhteydessä havaituista puutteista tehdään muutokset omavalvontasuunnitelmaan, jonka päivitetty versio julkaistaan.
- ✓ Omavalvontasuunnitelman kaksi vuotta vanhat ja sitä uudemmat versiot säilytetään Lehtimäen opiston sisäisessä verkossa.

3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen

- ✓ Asiakkaan ottaessa yhteyttä pyynnön vastaanottava terapeutti sopii terapiajakson aloittamisen ajankohdasta. Mikäli hän ei ehdi, hän ohjaa toisen terapeutin ottamaan yhteyttä asiakkaaseen jakson aloittamisesta. Kelan sähköpostilla tulevista maksusitoumuksista lähiesihenkilö tiedottaa välittömästi työntekijöitä.
- ✓ Mikäli ostopalvelua ja alihankintaa käytetään, palveluntuottaja varmistaa, että alihankkijalla on tarvittava osaaminen ja perehdyttää alihankkijan, niin että hän voi toimia laadukkaasti ja turvallisesti.

Palveluyksikön keskeisimpiä palveluita ja hoitoon pääsyä koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 1.

Taulukko 1: Palveluyksikön keskeisimpiä palveluita ja hoitoon pääsyä koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Tiedonkulun puute	Riski kohtalainen ja vaikutus suuri	-Nopea tiedotus viestillä/ sähköpostilla -Muistiinpanot asiasta näkyviin esim. työpöydälle
Pitkät sairauslomat	Riski pieni ja vaikutus suuri	Töiden uudelleenjärjestely, Verkostoituminen sijaistavien terapeuttien löytymiseksi

3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosasto tekee tiivistä yhteistyötä Lehtimäen opiston muun henkilökunnan kanssa liittyen opiston opiskelijoiden apuvälineisiin sekä heidän opintojensa ohessa tapahtuvaan kuntoutuksen tukemiseen. Opiskelijan saapuessa allasterapiaan avustavan henkilökunnan kanssa sovitaan, kuka avustaa häntä pesutiloissa.
- ✓ Terapioista tehdään terapiajakson päätteeksi terapiapalaute lähettävälle taholle. Terapeutti pitää säännöllisesti, joko tapaamisin tai puhelimitse, yhteyttä asiakkaaseen, hänen huoltajiinsa ja/tai asumisyksikkönsä. Terapeutti ottaa tarvittaessa yhteyttä asiakkaan kuntoutuksesta tai apuvälineistä vastaavaan tahoon.

3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosastolla on tarvittava määrä henkilökuntaa töissä palvelujen toteutumiseksi. Lomat suunnitellaan terapiatarpeen mukaisesti. Tilat ja laitteet huolletaan säännöllisesti ja tietotekniikan toimimiseksi opistolla on käytössä IT-tuki.
- ✓ Terapeuttien sairastuessa työtehtäviä järjestetään mahdollisuuksien mukaan uudelleen ja mahdollisia sijaisia pidetään mielessä.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien jatkuvuutta koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 2.

*Taulukko 2: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **jatkuvuutta** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Pitkät sairauslomat	Riski pieni ja vaikutus suuri	-Töiden uudelleenjärjestely, -Verkostoituminen sijaistavien terapeuttien löytymiseksi
Allastilojen remontointi ja huolto	Riski pieni ja vaikutus suuri	-Remontoinnin suunnittelu niin, etteivät kaikki altaat ole yhtä aikaa pois käytöstä. -Pukuhuonetilojen uudelleenjärjestely

3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosaston toiminta on turvallista, asiakaskeskeistä ja laadukasta. Terapiajaksosta kerätään asiakaspalaute, jossa esiin tulevat ongelmat käsitellään ja niihin puututaan. Lähiesihenkilö tekee palautteista koosteen kalenterivuoden päätteeksi.
- ✓ Terapiamenetelmät ovat turvallisia. Harjoitteissa otetaan huomioon asiakkaiden kyvyt. Laitteet ja välineet huolletaan säännöllisesti. Tilat siivotaan säännöllisesti. Henkilöstöllä on voimassa oleva ensiapukoulutus. Allasterapiaa toteuttaville henkilöille järjestetään säännöllisesti opiston uimahallissa Trimmi-kurssi, jossa käydään läpi pelastustekniikoita sekä uimahallin yleiseen turvallisuuteen liittyviä asioita.

3.3.2 Toimitilat ja välineet

- ✓ Uimahallin tiloissa sijaitsevat kuntosali, uima-allastilat sekä yksilöhoitotila fysioterapialle varten. Kuntosalissa on esim. kuntosalilaitteita, puolapuut, hoitopöytä, voimistelupenkki, vapaita painoja, jumppamattoja. Uimahallilla on kaksi puku- ja pesuhuonetta, joista löytyy kaiteita liikkumisen tueksi, kuten myös allastiloista. Uima-altaita on kolme: n. 17m x 8m kuntouintiallas, jonka syvyys on 90-180 cm, N. 8m x 8m lastenallas ja n. 10m x 1,5m kokoinen terapia-allas, jonka syvyys on 100 cm. Allastiloista löytyy myös liikuntavammaisten peseytymiseen ja pesutiloissa liikkumiseen tarvittavia apuvälineitä. Kuntouintialtaaseen pääsee allashissillä. Uimahallilla on kaksi potilasnostinta, joista toinen seisomanostin. Opiston päärakennuksessa on n. 6m x 4m terapiatila, jossa toteutetaan fysio- ja toimintaterapiaa. Lisäksi terapiototeutetaan tarpeen mukaan opiston muissa tiloissa ja lähiympäristössä.
- ✓ Lehtimäen opiston tilat siivotaan säännöllisesti. Terapiatiloissa on riittävä valaistus. Tiloissa ei ole äänekkäitä koneita tai laitteita. Tilojen lämpötilat pidetään sopivina. Altaiden lämpötila säätyy automaattisesti. Allastiloissa ilma on kosteampaa, ja uimahallin ilmanvaihtoa voidaan koneellisesti tehostaa.
- ✓ Uimahallille tehdään vuosittain terveystarkastus Ruokaviraston toimesta. Allasnäytteet kerätään 4 kertaa ja toimitetaan terveystarkastajalle. Allaskemikaalilaitteet huoltaa Poolforyou. Kuntosalilaitteiden vuosihuollon tekee David-huolto. Ultraääni- ja sähköhoitolaitteet huoltaa Fysioline. Uudet työntekijät perehdytetään kuntosalilaitteiden sekä yhdistelmähoitolaitteen käyttöön.
- ✓ Uimahallin tiloissa on liukastumisen riski. Lattiamateriaaleja on remonttien yhteydessä muutettu pitävämmiksi. Asiakkaille varataan tarvittavia apuvälineitä liukastumisen välttämiseksi. Suositellaan pitävien kenkien käyttöä ja suunnitelmallisuutta. Opiston kulkuväylien hiekoituksesta talvisin vastaavat kiinteistöhuoltajat. Yksilöterapiatilojen käyttö merkitään huoneen ovelle, jottei terapiatilanteita häiritä. Uimahallin pukuhuoneet varataan Opiston tilavarauskalenteriin. Mikäli asiakas haluaa käyttää kuntosalia yksityisesti, varataan tila varauskalenteriin.
- ✓ Mikäli laitteissa havaitaan turvallisuusriskejä, asetetaan ne käyttökieltoon, ja merkitään se selvästi ja tiedotetaan niitä käyttäviä henkilöitä. Mahdolliset korjaustoimet aloitetaan mahdollisimman nopeasti. Pienet viat ilmoitetaan kiinteistöhuoltajille opiston sisäisessä verkossa olevalle lomakkeelle. Mikäli laitteiden viat vaikuttavat joidenkin asiakkaiden terapian toteutukseen, siitä ilmoitetaan heille mahdollisimman pian.
- ✓ Siivouksessa käytettävät kemikaalit on merkitty ja ne säilytetään siivouskaapissa. Pintojen desinfiointiin tarkoitetut suihkeet löytyvät terapiatiloista, ja ne merkitty.

3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

- Asiakastietolain 7 §:n mukainen johtaja, joka vastaa palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta: Eero Savela, puh. 0407608991, sähköposti eero.savela@lehopisto.fi
- Lehtimäen opiston tietosuojavastaava: Virpi Lahti, apulaisrehtori, puh. 0400 384 093, sähköposti virpi.lahti@lehopisto.fi
- ✓ Lehtimäen opiston terapiayksikön toiminnassa otetaan huomioon EU:n yleisen tietosuojasetuksen ((EU) 2016/679) ja tietosuojalain (1050/2018) vaatimukset sekä tietosuojaperiaatteet sekä rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen. Asiakkaat informoidaan siitä, että heidän tietonsa tallennetaan asiakastietojärjestelmään, ja ne siirtyvät sieltä Kanta-palveluun. Asiakkailta on oikeus nähdä heistä tallennetut tiedot ja vaatia virheellisen tiedon oikaisua. Tietoturvaloukkauksissa toimitaan niihin liittyvän toimintamallin mukaisesti. Toimintamalli löytyy laaditusta tietoturvasuunnitelmasta, jonka työntekijät lukevat ja kuittaavat allekirjoituksellaan. Tietoturvasuunnitelma päivitetään vähintään vuosittain tai silloin, kun siinä havaitaan puutteita.
- ✓ Opiston tietosuojavastaava ja terapiaosaston lähiesihenkilö seuraavat henkilön tietosuojan suhteen tapahtuvia muutoksia, tiedottavat niistä muuta henkilökuntaa ja päivittävät ohjeita niiden mukaisesti.
- ✓ Asiakkaiden tiedot kirjataan Diarium-asiakastietojärjestelmään, josta ne siirretään Kanta-palveluun. Asiakkaan halutessa tarkistaa tiedot halutut tiedot toimitetaan kuukauden kuluessa. Mikäli tiedoissa on virheellisyyttä, arkistonhoitajana toimiva terapiaosaston lähiesihenkilö korjaa ne Kanta-palveluun.
- ✓ Asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksia hallitsee lähiesihenkilö. Diarium-asiakastietojärjestelmään jää lokitiedot, joiden perusteella voidaan valvoa henkilötietojen katselua.

3.3.4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

- ✓ Käytettävien tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuuden voimassaolo tarkistetaan terapiaosaston lähiesihenkilön toimesta vuosittain tammikuun loppuun mennessä avaamalla Valviran hyväksymien tietojärjestelmien rekisterilinkki ja etsimällä käytetyt potilas- ja asiakastietojärjestelmät luettelosta. [Linkki tietojärjestelmärekisteriin](https://astori.cloud.valvira.fi/) <https://astori.cloud.valvira.fi/>. Jos tietojärjestelmää ei löydy luettelosta, otetaan viipymättä yhteys järjestelmätuottajaan. Häiriötilanteissa toimiminen on kuvattu tietoturvasuunnitelmassa.
- ✓ Työntekijät perehdytetään tietojärjestelmien käyttöön. Päivityksistä asiakastietojärjestelmä antaa ilmoitukset käyttäjille. Lisäksi päivityksiä käydään tarvittaessa läpi henkilökunnan kesken.

- ✓ Asiakastietolain mukainen tietoturvasuunnitelma on laadittu lokakuussa 2024 ja päivitetty viimeksi tammikuussa 2025. Sen toteutumisesta vastaa terapiaosaston lähiesihenkilö.
- ✓ Alihankintatilanteissa alihankkijat perehdytetään, ja heille luodaan tunnukset Opiston asiakastietojärjestelmän käyttämiseen.
- ✓ Opistolla on käytössä kameravalvonta kulunvalvonnassa sekä allastilojen turvallisuuden lisäämiseksi. Tästä ilmoitetaan ulko-ovilla sekä allastiloissa ”Alueella tallentava kameravalvonta”-kyltillä.
- ✓ Miten käytännössä varmistetaan palveluissa hyödynnettävän teknologian soveltuvuus, asianmukaisuus ja turvallisuus tarjottaviin palveluihin nähden? Miten varmistetaan henkilöstön käyttöopastus?
- ✓ Teknologian vikatilanteissa kirjaukset tehdään tarvittaessa kynällä paperille, joka arkistoidaan tietoturvallisesti ja kirjataan häiriötilanteen loppuessa sähköiseen muotoon.
- ✓ Mikäli terapiassa kuvataan asiakasta, siihen pyydetään lupa. Asiakkaalle kerrotaan, miksi kuvataan, mihin sitä käytetään, mihin se tallennetaan ja miten kauan sitä säilytetään. Etäterapiaa ei toteuteta.

3.3.5 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosaston toiminnassa yleisimpiä infektioita ovat pisaratartuntana tarttuvat hengitystieinfektiot. Käsienpesuun ja desinfiointiin on mahdollisuus eri terapiatiloissa. Käytetyt välineet ja pinnat desinfioidaan tarvittaessa jälkeen. Terapiaosaston työntekijät käyttävät tarvittaessa oman harkintansa mukaan tai Lehtimäen opiston johdon ohjeistaessa hengitysmaskia ja tarjoavat niitä myös asiakaskäyttöön. Saatavilla on myös kertakäyttöisiä suojakäsineitä.
- ✓ Mikäli Lehtimäen opistolla alkaa jokin epidemia, sen torjuntaan laaditaan ohjeet. Tautitilanteesta informoidaan tarvittaessa opiskelijakunnan ulkopuolisia terapia-asiakkaita.
- ✓ Lehtimäen opiston työntekijöille mahdollistetaan esim. influenssarokotusten ottaminen. Infektioiden torjuntaan liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä myös työterveyshuoltoon.
- ✓ Opiston tilat siivotaan säännöllisesti siivousfirma Tärpöntikkelin toimesta. Poltettava jäte viedään sekajäteastioihin. Metallia ja lasia erotellaan. Vaarallisten jätteiden hävityksestä sovitaan kiinteistönhuoltajien kanssa. Mikäli toiminnassa syntyy jätettä, joka sisältää eritteitä tai verta, viedään se viipymättä suljetussa roskapussissa sekajäteastiaan.

3.3.6 Lääkinnälliset laitteet

- Yhdistelmähoitolaite: Physiomed, Ionoson.
- Käyttäjät: fysioterapeutit Kari Piispanen ja Eero Savela
- Palveluyksikön laitevastuuhenkilö: Eero Savela:

- ✓ Lääkinnällisten laitteiden käyttöön perehdytetään. Niiden vuosihuollosta on sopimus Fysioliin kanssa. Mikäli laite aiheuttaa vaaratilanteen, toimitaan seuraavien määräyksien ja ohjeiden mukaisesti. Fimean määräys ”Lääkinnällisestä laitteesta tehtävä ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus” ja ohje ”Vaaratilanteessa olleen lääkitinnällisen laitteen käsittely” (Fimea 1/2023) [Tagged Pdf](#) . Lisäksi tehdään ilmoitus Opiston sisäisestä verkosta löytyvällä ”Vaaratilanne-lomakkeella”.

Lisätietoa lääkitinnällisten laitteiden turvallisesta käytöstä ja vaaratilanneilmoituksista löydät seuraavista asiakirjoista:

- ✓ STM on julkaissut oppaan ”Lääkitinnällisten laitteiden turvallinen käyttö – opas laiteosaamisen varmistamiseen” (STM:n julkaisu 2024:3).

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien turvallisuutta ja laatua koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 3.

*Taulukko 3: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **turvallisuutta ja laatua** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Liukastuminen	Riski suuri, Vaikutus kohtalainen	Apuvälineet Hyvät kengät Suunnitelmallisuus
Hätätilanne vedessä	Riski kohtalainen Vaikutus suuri	Suunnitelmallisuus Turvalliset menetelmät Pelastusvälineet saatavilla Trimmi-kurssi Puhelin saatavilla lähellä EA-taidot
Sähköinen tietoturvaloukkaus	Riski kohtalainen Vaikutus suuri	Tietoturvasuunnitelman mukainen toiminta

3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen

- ✓ Lehtimäen opiston terapiaosastolla työskentelee kaksi fysioterapeuttia ja kaksi toimintaterapeuttia.
- ✓ Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattioikeudet varmistetaan palkkaamisen yhteydessä tutkintotodistuksesta tai Julkiterhikistä. Kielitaito varmistetaan haastatteleamalla. Opiston työntekijöitä pyydetään työsuhteen alkaessa toimittamaan rikostaustaote nähtäväksi.

- ✓ Terapeutit perehdytetään työsuhteen alussa ja ensimmäisinä viikkoina varataan enemmän aikaa ohjaukseen. Rohkaistaan työntekijöitä kysymään neuvoja.
- ✓ Laillistetun sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä tilapäisesti toimivien opiskelijoiden oikeus työskennellä varmistetaan pyytämällä ote opintosuoritteista. Palveluntuottajan on myös määriteltävä riittävän tarkasti opiskelijan tehtävät, vastuu, toiminnan rajat ja muut velvoitteet. Fysioterapiaa ja toimintaterapiaa voi toteuttaa opiskelija, joka on suorittanut 2/3 osaa opinnoistaan (Valviran ohjeistus). Opiskelijalle nimetään kirjallisesti ohjaava saman alan laillistettu terapeutti, joka työskentelee hänen kanssaan samaa työaikaan. Nimetty terapeutti ohjaa, johtaa ja valvoo opiskelijaa. Hänen täytyy välittömästi puuttua opiskelijan työssä mahdollisesti ilmeneviin epäkohtiin sekä keskeytettävä toiminta, jos potilas- tai asiakasturvallisuus voi vaarantua. Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden terapeuttiohjaaja voi toimia asiakkaan terapiatilanteissa pätevän terapeutin läsnä ollessa ja asiakkaan suostumuksella. Vastuu asiakkaan terapiasta on Kelan sopimukseen nimetyillä ja hyväksytyillä terapeuteilla. Opiskelijan harjoittelujakso voidaan järjestää siten, että asiakkaalle annetaan Kelan järjestämän terapian lisäksi erillisenä terapiana opiskelijan toteuttamaa terapiaa, jos tähän on myös asiakkaan suostumus.
- ✓ Opiston terapeutteja ohjataan oma-aloitteisesti etsimään tarvittavaa täydentävää koulutusta työn sisällön perusteella. Lisäkoulutuksista pidetään kirjaa.
- ✓ Asiakkailta kerätään terapiajakson päättyessä palautetta. Lisäksi kerrotaan palautealaatikon kautta, johon on mahdollisuus jättää palautetta nimettömänä. Mikäli henkilökunnan toiminnassa havaitaan epäkohtia, asia käsitellään terapiaosaston lähiesihenkilön johdolla. Mikäli esihenkilön toiminnassa on huomautettavaa, asia käsitellään Opiston rehtorin johdolla.
- ✓ Lehtimäen opiston koko henkilöstölle järjestetään palautekyselyitä. Terapiaosaston palaute on käyty läpi suullisesti. Palautteiden perusteella toimintaa kehitetään ja tarvittavaa välineistöä hankitaan.
- ✓ Toteutuneista vaaratilanteista jokainen työntekijä on velvollinen täyttämään vaaratilanneilmoituksen ja kertomaan terapiaosaston lähiesihenkilölle. Vaaratilanneilmoitukset käsitellään opiston työsuojelutoimikunnassa. Lisäksi terapiaosaston lähiesihenkilö on velvollinen tekemään mahdollisia muutoksia vastaavien tilanteiden välttämiseksi.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 4.

Taulukko 4: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Tiedonkulun epäonnistuminen	Riski pieni, vaikutus kohtalainen	-Vaaratilanneilmoitukset jatkossa myös terapiaosaston lähiesihenkilölle -Aktiivisempi kirjallisen palautteen kerääminen sekä asiakkailta ja terapiaosaston työntekijöiltä

3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

- ✓ Asiakas tai potilas voi olla yhteydessä potilasasiavastaavaan, jos on tyytymätön saamaansa hoitoon, kohteluun tai palveluun tai tarvitsee neuvoja oikeuksistaan terveydenhuollossa. Potilasasiavastaavaan voivat olla yhteydessä myös asiakkaiden ja potilaiden omaiset ja muut läheiset sekä yhteistyötahot. Potilasasiavastaavan tehtävä on neuvova ja ohjaava. Potilasasiavastaava ei tee päätöksiä eikä ota kantaa lääketieteelliseen hoitoon. Palvelu on maksutonta. Jokaisessa palveluyksikössä on oltava esillä potilasasiavastaavan yhteystiedot. Niiden ajantasaisuuden varmistaminen on yksikön esihenkilön vastuulla.
- Alueen potilasasiavastaavan tehtävät: 1.neuvoa potilaita potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992), soveltamiseen liittyvissä asioissa. 2. neuvoa ja tarvittaessa avustaa potilasta tai potilaan laillista edustajaa, omaista tai muuta läheistä muistutuksen tekemisessä. 3. neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus, potilas- tai lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimus tai muu potilaan terveydenhuollon oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa. 4. tiedottaa potilaan oikeuksista ja toimia potilaan oikeuksien edistämiseksi.
- Potilasasiavastaavan yhteystiedot:
Marjo-Riitta Kujala, Potilasasiavastaava, YTM
Elina Puputti, Potilasasiavastaava, YTM, Potilasasia- ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan vastuuhenkilö
Puhelinajat: maanantaisin 12.30–14.00 sekä tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 8.30–10.00, puh. 06 415 4111 (vaihde).

- Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot: 09 5110 1200,
 - Muistutusten käsittelystä vastaava henkilö: Terapiaosaston lähiesihenkilö, fysioterapeutti Eero Savela, puh. 0407608991, sähköposti eero.savela@lehopisto.fi
-
- ✓ Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Henkilöstön tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.
 - ✓ Asiakkaan kuntoutus perustuu vapaaehtoisuuteen ja yhteisymmärrykseen. Fysioterapiassa ei tehdä henkilön itsemääräämisoikeutta rajoittavia toimenpiteitä.
 - ✓ Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä kohdella asiakkaita hyvin ja yhdenvertaisesti. Jokaisella asiakkaalla tulee olla elämäntilanteesta riippumatta mahdollisuus kasvuun ja kehitykseen sekä oikeus hyvään ja arvokkaaseen elämään. Asiakkaalle annetaan tietoa palveluista sekä häntä koskettavista asioista ymmärrettävällä ja ikätasoaan vastaavalla tavalla sekä tuetaan ja rohkaistaan osallisuuteen ja osallistumaan palvelujensa suunnitteluun, päätöksentekoon ja toteuttamiseen kykyjensä ja ikätasonsa mukaisesti. Asiakasta on suojeltava kaikenlaiselta ruumiilliselta ja henkiseltä väkivallalta, huonolta kohtelulta ja hyväksikäytöltä.
 - ✓ Lehtimäen opiston terapeuttien on hyvä tutustua kuvakommunikaatioon ja tukiviittomiin, jotta asiakkailla on mahdollisuus tulla mahdollisimman hyvin ymmärretyiksi
 - ✓ Asiakkaalla ja potilaalla on oikeus tehdä muistutus hoidostaan tai kohtelustaan terveydenhuollossa. Muistutus tehdään terapiaosaston lähiesihenkilölle. Muistutus on vapaamuotoinen, eikä sen tekeminen rajoita asiakkaan oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä on erikseen säädetty. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta asiakkaan oikeuteen kannella asiasta sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille. Potilaslain 10 §:n mukaan ”jos muistutusta käsiteltäessä ilmenee, että potilaan hoidosta tai kohtelusta saattaa seurata potilasvahinkolaissa tarkoitettu vastuu potilasvahingosta, on potilasta neuvottava, miten asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä”. Neuvontaa potilasvahinkoasioissa annetaan muulloinkin kuin muistutuksen yhteydessä. Hallintolain mukaan muistutukseen on annettava vastaus ilman aiheetonta viivytystä. Asiakkaalle on pyynnöstä kerrottava vastauksen arvioitu antamisajankohta ja vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin. Vahingonkorvauslain mukaisesti korvataan myös

terapiaosaston asiakkaille, heidän omaisilleen tai terapiaosaston henkilökunnalle terveydenhuollon toiminnassa aiheutuneet vahingot.

- ✓ Asiakas tai potilas voi tehdä kokemistaan sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista kantelun aluehallintovirastoon. Oikeus kantelun tekemiseen ei ole rajattu kantelijan omaan asiaan, vaan kantelun voi tehdä kuka tahansa. Joissain tapauksissa aluehallintovirasto voi siirtää kantelun käsiteltäväksi Valviraan (esimerkiksi vakavat hoitovirheet, valtakunnalliset tai periaatteellisesti tärkeät asiat). Valvira tai aluehallintovirasto voi siirtää kantelun käsiteltäväksi ensin muistutuksena siinä toimintayksikössä, jota kantelu koskee. Myös eduskunnan oikeusasiamies ja valtioneuvoston oikeuskansleri ylimpinä laillisuusvalvojina voivat käsitellä sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia kanteluita.
- ✓ Muistutukseen ja kanteluun vastaamiselle on asetettu kohtuullinen vastaamisaika, joka on yksi kuukausi muistutuksen ja kantelun saapumisesta yksikön tietoon. Toimintatavat asiakkaiden tekemiin muistutuksiin ja kanteluihin vastaamisessa on määritelty pysyväisohjeessa (PYSY038 Lausuntojen ja vastausten valmistelu kanteluihin ja muistutuksiin). Yksikön toimintaa koskevat muistutukset ja kantelut käydään yksiköissä läpi ja havaittuihin laatupoikkeamiin puututaan välittömästi.
- ✓ Muistutusta ja kantelua koskevat asiakirjat, selvitykset ja kirjalliset vastaukset säilytetään erillään asiakkaan/ potilaan hoitoon liittyvistä asiakirjoista. Muistutusten ja kanteluiden perusteella havaitut epäkohdat ja niiden perusteella tehdyt kehittämistoimenpiteet kirjataan ja niiden toteuttamista seurataan samalla tavoin kuin muidenkin poikkeamahavaintojen nojalla tehtyjä toimenpiteitä.
- ✓ Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tehdyn sopimuksen mukaan asiakas voi antaa palveluntuottajalle ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle palautetta palvelun laadusta ja muista palveluun liittyvistä seikoista. Palautteiden antaminen ja niihin vastaaminen ovat ensisijaisesti asiakkaan ja palveluntuottajan välisiä asioita. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialuetta tulee informoida asiakkaiden tekemistä reklamaatioista, reklamaatioihin johtaneista syistä ja tehdyistä toimenpiteistä. Palveluntuottajan tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle selvitys tai jäljennökset palvelusetelillä tuotettua palvelua koskevista muistutuksista, valituksista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista samoin kuin kaikkia edellä mainittuja koskevista ratkaisuksista. Mikäli edellä mainittuja tapahtumia on ollut tai on käynnissä, selvitykset tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle vähintään puolivuositain kyseisen alueen professiojohtajalle, missä palvelussa palveluntuottaja palvelusetelillä palvelua tuottaa.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 5.

*Taulukko 5: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Asiakas ei tule ymmärretyksi	Riski kohtalainen, vaikutus kohtalainen	-Tutustutaan ja harjoitellaan vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä -Otetaan etukäteen selvää asiakkaan kommunikointitavasta -Kysytään neuvoa asiakkaan läheisiltä

4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

- ✓ Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain (741/2023) 29§:n mukaan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön tulee ilmoittaa palveluyksikön vastuuhenkilölle (terapiaosaston lähiesihenkilö) ja muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle (Lehtimäen opiston rehtori), jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden. Ilmoitusvelvollisuus käydään läpi tässä omavalvontasuunnitelmasta, mutta terapiaosaston lähiesihenkilö tiedottaa asiasta henkilöstöä. Epäkohdista tiedotetaan mahdollisimman nopeasti, mutta myös sähköpostilla, jolloin siitä jää muistiin dokumentti. Lisäksi asiasta on hyvä keskustella kasvatusten.
- ✓ Terapiaosaston lähiesihenkilön ja/tai rehtorin on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan taikka muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. (Sote

Valvontalaki 29§.) Palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista.

- ✓ Terveydenhuollon ammattihenkilöillä on myös muita ilmoitusvelvollisuuksia, joista voi käydä lukemassa osoitteessa: <https://valvira.fi/sosiaali-ja-terveydenhuolto/ammattihenkilon-ilmoitusvelvollisuudet-ja-oikeudet>
- ✓ Toteutuneista vaaratilanteista jokainen työntekijä on velvollinen täyttämään vaaratilanneilmoituksen ja kertomaan terapiaosaston lähiesihenkilölle. Vaaratilanneilmoitukset käsitellään opiston työsuojelutoimikunnassa. Lisäksi terapiaosaston lähiesihenkilö on velvollinen tekemään mahdollisia muutoksia vastaavien tilanteiden välttämiseksi. Toteutuneista vaaratilanteista keskustellaan ja niihin liittyvät muutokset käydään läpi.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

- ✓ Vakavassa vaaratapahtumassa tai epäkohdassa asiakkaalle tai potilaalle on aiheutunut tai melkein aiheutunut merkittävää haittaa tai huomattavaa pysyvää haittaa tai hänen henkeensä tai turvallisuuteensa on kohdistunut vakava vaara. Vakava vaaratapahtuma tai epäkohta on voinut myös kohdistua suureen joukkoon ihmisiä. Vakava haitta tarkoittaa kuolemaan johtanutta, henkeä uhannutta, sairaalahoidon aloittamiseen tai jatkamiseen johtanutta, pysyvään tai merkittävään vammaan ja toimintaesteisyyteen tai –kyvyttömyyteen johtanutta tilannetta tai muuta erityisen vakavaa tapahtumaa.
- ✓ Vaaratapahtuman sattuessa on ensisijaista varmistaa asiakkaan tai potilaan turvallisen hoidon jatkuminen ja minimoida tapahtumasta aiheutuva haitta. Tärkeää on myös varmistaa muiden mahdollisesti vaarassa olevien henkilöiden turvallisuus. Asiakkaan tai potilaan hoitoon vaikuttaneesta tapahtumasta tulee tehdä myös asianmukaiset kirjaukset asiakas- tai potilastietojärjestelmiin. Vaaraa aiheuttaneet laitteet tai tarvikkeet on poistettava käytöstä, kunnes turvallinen toiminta voidaan varmistaa. Muistilista vakavassa vaaratapahtumassa toiminnasta löytyy terapeuttien toimistojen ilmoitustauluilta. Vakavasta vaaratapahtumasta informoidaan mahdollisimman nopeasti Lehtimäen opiston rehtoria ja terapiaosaston lähiesihenkilöä. He sopivat vakavan vaaratapahtuman esiselvityksen organisoinnista ja tutkinnasta valtioneuvoston ohjeistuksen pohjalta. Vakavien vaaratapahtumien tutkinta : Opas sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioille - Valto (valtioneuvosto.fi)
- ✓ Käsittelyssä varmistetaan toimijoita syyllistämätön käsittely ja tarvittaessa henkilöstö voi saada tukea työterveydestä ja työsuojelusta.

4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä

- ✓ Epäkohtailmoitusten, haitta- ja vaaratapahtumailmoitusten sekä muistutusten, kanteluiden ja potilasvahinkoilmoitusten käsittelyn jälkeen terapiaosaston

lähiesihenkilö tekee tarvittavat muutokset omavalvontasuunnitelmaan ja käsittelee asiat terapiaosaston henkilökunnan kanssa.

- ✓ Asiakaspalautteista ja henkilökunnalta saatua palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano

Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta on kuvattu Taulukossa 6.

Taulukko 6: Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta

Korjaus- tai kehittämistoimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Seuranta
Terapiaosaston henkilökunnan kirjallinen palautteen kerääminen	alkaen kevääällä 2025	Eero Savela	6.6.2025
Terapiaosaston säännöllinen palaverien pitäminen ja niistä kirjaaminen	alkaen kevääällä 2025	Eero Savela	6.6.2025
Omavalvontasuunnitelman lisääminen Lehtimäen opiston Internet-sivuille	Huhtikuun 2025 aikana	Eero Savela	30.4.2025
Omavalvontasuunnitelman raportointi kolme kertaa vuodessa	Elokuu 2025	Eero Savela	31.8.2025

5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi

- ✓ Laadua ja turvallisuutta arvioidaan asiakaspalautteiden sekä eri ilmoitusten määrän ja laadun perusteella.
- ✓ Asiakaspalautteen, henkilökunnan palautteen sekä eri ilmoitusten perusteella toteutetut kehittämistoimenpiteet ja niiden seuranta koskeva tieto julkaistaan Lehtimäen opiston Internet-sivuilla kolmesti vuodessa.